

Pygamberimiz hakda dogrudyr öýdülýän 10 ýalňyşyň birinjisi

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Pygamberimiz hakda dogrudyr öýdülýän 10 ýalňyşyň birinjisi

PYGAMBERIMIZ HAKDA DOGRUDYR ÖÝDÜLÝÄN 10 ÝALŇYŞYŇ BIRINJISI

Pygamber dogulmazdan öň, doglan wagtynda, ýaşlyk ýyllarynda adatdan daşary wakalaryň bolandygy baradaky rowaýatlarda şeýle diýilýär:

«Pygamberimiz doglanda eýran kisrasynyň köşklerindäki şemdanlar söndi, sütünler ýykyldy», «Ýaşlygynda depesinde bulut ýörärdi», «Pygamber çagaka Jebraýyl geldi, ony ýere ýatyryp, kükregini ýardy, şerh etdi we ýüregini çykaryp zemzem suwy bilen ýuwdy».

Bularyň barsy siýer (pygambernamalar) we hadys kitaplarynda geçýär, hiç biriniňem düýbi ýok, hemmesi mifologiýadyr.

Pygamberimiz (s.a.w) doglanda dünýäde hiç hili adatdan daşary hadysa bolup geçmändir, adaty günleriň biridi. Siz doglanyňyzda dünýä nähili bolan bolsa, pygamber doglanda-da şeýle bolupdyr. Dogluş iki hilidir: biri jismany (fiziki) dogluş, biri magnawy dogluş. Alawy-bekdaşy medeniýetinde mundan köp söz açylýar. Adamyň magnawy dogluşy – belli karara gelip ýola giren wagtynda ol täzedan dogulýar. Pygamberimiz (s.a.w) bir-ä ene garýandan doguldy, birem kyrk ýaşanda pygamber bolup doguldy. Kyrk ýaşynda pygamber boluşy sosial wakadyr, ol şähere gelip işe başlaýar, köpçüligiň önüne çykyp, özüniň pygamberdigini aýdýar. Zulумы näletleýär. Adamlary Allanyň dinine çagyryýar. Bulam bir dogluş.

Hadysalar aslynda şu ikinji dogluşdan soň başlapdyr. Şondan soň hakykatdanam galalar sarsmaga, baýlardyr kodamanlaryň köşgi-eýwanlaryndaky şemdanlar ýere gaçmaga, sönmäge başlapdyr. Kuranyň «Inşirah» süresinde «E lem neşrah leke

sadrek» («Biz seniň gursagyňa giňlik (inşirah) bermedikmi? Üstüňdäki ýüki almadykmy?») diýen teselli manysynda aýat bar. Klassyky tefsirde bu aýatlary pygamberiň kükreginiň ýarylandygyna ýorulýar. Şeýle diýýärler, «aýatda-da aýdylşy ýaly, biz seniň gursagyňy ýardy, şerh etdik, açdyk...» Şerh etmek (inşirah) – açmak manysyny berýär, muňa seredip, «pygamberiň gursagynyň ýarylyp, Jebraýyl tarapyndan ýuwlandygyny, onuň ýüreginiň şol sebäpli juda arassa bolandygyny, asla gümä iş etmändigini we günäsizliginiň şundan gelip çykandygyny...» aýdýarlar. Ýogsam bolmasa ol ýerde aýdylýan bolunýan zat başga: kyrk ýaşyndan soň, ýagny pygamber bolandan soň birnäçe kynçylyklara, basyşlara-gysyşlara uçrady, çetleşdirildi, ýanaldy, ýeke-ýalňyz galdy, iň ýakyndaky kişiler, garyndaş-doganlary ony terk etdi. Onuň günleri kynçylykly we aljyraňňy geçýärdi, oňa göwünlik bermek üçin şu aýatlar geldi we şeýle diýildi: «Biz seniň gursagyňa giňlik, şerh, kynçylygy aýran, gideren, teselli çeşmesi bolup biljek duýgulary ýerleşdirdik. Bu aýatlary Mekgede seniň bilen bile ýöredip, saňa ýol görkezip, üstüňdäki ýüki almadykmy? Seni ýeke goýmadyk, hemişe ýanyňda bolduk, bu kynçylyklar wagtlaýyndyr» diýen teselli aýatlarydyr. Durmuşda hemmämiz kyn ýagdaýa düşýäris, biz bu aýatlary ýygy-ýygydan okap durmaly, her okanymyzda-da biziň gursagymyzyň ýarylyp, Jebraýyl tarapyndan (fiziki taýdan) ýuwuldygy bolmaýar. Bu aýatlar şumadam hemmämiz üçin güýjüni saklaýan aýatlardyr. Biz näme kynçylyga düşemzokmy? Dert-belalar, meseleler, kyn günler başymyzdan geçenokmy? Bular ýaly pursatlarda bizem kynçylygy giderip biljek bir teselli tapýarys. Käbirimiz tesellini biri-birimizden tapýas, käbirimiz goşgy ýazýar, käbirimiz öz-özi bilen gürleşýär, käbirimiz diwarlary ýañlandyryp gygyrýar, käbirimiz hiç kime derdinem aýdanok – gidýär agaçlara «içini dökýär». Bularyň hemmesi teselli çeşmämiz. Pygamberimizem adam hökmünde şular ýaly ýagdaýlary başdan geçiripdir, şonuň üçin şul aýat inipdir, şol barada aýdylýar. Başga hili düşünenimizde, aýat diňe pygamberiň gursagynyň ýarylmagy bilen baglanyşykly bolýar we ol aýat häzir biziň üçin hiç zady aňlatmadygy bolýar, çünki biziňem gursagymyz ýarylmajagyna

görä, bolan zat öň bolupdyr, geçipdir. Şu ýerden şu netijä gelýäris: Pygamberiň şunuň ýaly adatdan daşary, rowaýaty, mugjyzawy zatlary başdan geçirendigi hakdaky pikir iki tarapdan howply. Birinjisi, pygamberi nusgalyk, görüm-görelde adam hasaplamakdan çykarýar. «Ol adatdan daşary biri, ol pygamber, biz pygamber däl» pikirini döredýär. Meselem diýýäňiz-ä, Alla Ýusubyň ýüregine erk indermedik bolsa, Ýusup aýala meýil edäýmelidi. Adam şeýdip, öz eden işlerini aklaýar: «Aý-how, ol pygamber ahyryn, pygamberiň ýüregine Alla erk beripdir, Züleyha bilen ýakyn gatnaşyga girmesiniň öňüne bent bolupdyr, emma men pygamber däl-ä, men etsem eder oturaryn. Etdigimem «nämüçin beýtdiň» diýip bolmaz. Käşgä, menem pygamber bolsadym, biziňem ýüregimize erk inen bolsa bolmaýamy, ýöne nätjek, biz pygamber däl-dä, emma ol pygamber».

Pygamberimiz baýlyk, mal-mülk toplamandyr, ýönekeý ýaşapdyr diýlende, näme diýýärler: «Sebäbi ol pygamber-dä, biz pygamber ýaly bolup bilýäsmi». Aňlar, düşünjeler «şoň ýaly bolubilýäsmi» pikiri bilen şol «mugjyzalar» sebäpli öwrenişdirilýär. Adam bir seredýär: pygamber adatdan daşary, täsin wakalaryň içinde ulalypdyr, eýýäm çagalygyndan başlap geňsi, adamdanda has ýokary bir barlyk bar, onsoň şu netijä gelýär: «Men nädip muny nusgalyk biri edineýin». Şeýdibem pygamber janly mysal, görüm-görelde bolmakdan çykýar.

Ikinjiden, bular ýaly mugjyzawy gürrüňler musulman aňyny belli bir düzgüne, belli bir kada bagly galmazdan ötri, gudrat (güýç) kimiň elinde bolsa, şonuň isleýşi ýaly hereket etmeli diýen pikire werziş etdirýär. Şeýle: «Allanyň gudratyna sowal edilmez, Alla goýan düzgünlerine uýmaga mejbur däl. Ol kadyry-mutlakdyr». Meselem, bir kanun goýupdyr: ot – ýakýar. Adamyň teni, saçy, eşiği galtaşsa, ot ýakýar, bu eýýäm tebigatyň kanuny, «emma Alla muňa uýmaga mejbur däl». «Ybraýymy oda atarlar, Alla mugjyza görkezse er birdenkä ol ýeri gülzarlyga öwürüler». «Goýan düzgünine, bar bolan ýagdaýa garşy gidip, tersine-de edip biler, bu islendik wagt, islendik ýerde bolup biläýjek zat. Şonuň üçinem, Onuň kanunlaryny, düzgünlerini öwrenmegiň hajaty ýok, çünki islendik pursatda ýagdaý üýtgäp

biler». Bu nämä ýol açýar? Şuňa: «Pygambere-de belli bir düzgüne eýermek hökman däl, Allaha-da belli bir prinsipe bagly bolmak hökman däl, hemişe hemme zat bolup biler. Gudrat kimiň elinde bolsa, ol hemme zady şobada üýtgedip bilýär».

Muňa öwrenişdirilen musulmanyň aňynda şuňa ýol açylýar: «Kada-kanunlary goýsanaýt! Güýç-gudrat sende bolsa, güýç eliňe geçende kada-kanuny, düzgüni bolmadyk ýaly edip üýtgedersiň». Bu soňabaka nämä getirýär, bilýäňizmi: kimdir biri döwleti ele geçiren wagty «Men etdim, boldy!» diýýär. «Düzgüne eýerme mejburylygym ýok» diýýär. «Güýç-gudrat meniň elimde dälmi näme» diýen, adalata, hukuga, prinsiplere bagly bolmadyk aňyýete, döwlet garaýşyna ýol açýar. «Patysalar Allanyň ýerdäki kölegesi, olarda erada bar, kada-kanunlaryň, düzgünleriň olaryň ýanynda güýji ýok. Düzgünler, prinsipler, a:m halk üçin, garamaýak üçin, ýokary eradanyň oňa eýerme hökmanylygy ýok». Bu bolsa Kurana gabat gelýän garaýyş däl. Kuranyň «Hud» süresiniň 56-njy aýatynda» «Meniň Rebbim syraty-mustakym üstünedir», «Engam» süresiniň 12-nji aýatynda: «Alla özüne söýgini, merhemeti ýazdy» diýilýär. Ýagny, söýgi, merhemet, şepagat Allanyň özi üçin parz. Allatagala adalata uýaýmaly. Alla syraty-mustakym bolmaly. Muny biziň özümiz Oňa ýöňkämzok. Onuň özi Kuranda şeýle diýýär.

Bu şuny aňladýar: Öňümizde söýgi, adalat, dogrulyk, dürslük bilen, bu prinsiplere uýmaga söz beren Allatagala bar. Ýagdaý şeýle bolsa şundan arkaýyn bolup bileris: Alla bulara gabat gelmeýän iş etmez. Kuranda prinsipial Alla, prinsipial pygamber bar. Öz goýan prinsiplerini özi bozýan Alla we pygamber ýok. Şonuň üçinem Kuranda hasam köp Allanyň güýji däl-de, söýgüsi, merhemeti nygtalýar. Alla güýjüni adalat bilen, merhemet bilen çäklendirýär. Döwletem öz güýjüni adalat bilen, merhemet bilen çäklendirmäge mejburdyr. Sen, men, biziň hemmämiz güýjümüzizi adalat we merhemet bilen çäklendirmäge mejburdyrys. Ine, şundanam şu netije çykýar, emma muny özüňden aýyran wagtyňda, bularyň barsy aradan aýrylýar.

(Dowamy bar).. >>

Rejep IHSAN ELIAÇYK. Geň-taňsy wakalar